

Številka: 00105-4/2020/6

Datum: 27. 2. 2020

Odgovor na poslansko pobudo Franca Rosca v zvezi s področjema znanja in usposobljenostjo kot ključnima dejavnikoma za doseganje razvojnih ciljev Slovenije

Poslanec Državnega zbora Republike Slovenije Franc Rosec je na Vlado Republike Slovenije naslovil pobudo v zvezi s področjema znanja in usposobljenostjo kot ključnima dejavnikoma za doseganje razvojnih ciljev Slovenije.

Vlada Republike Slovenije v nadaljevanju odgovarja.

Vlada Republike Slovenije je prejela pobudo poslanca g. Franca Rosca za izboljšanje stanja na področju znanj in usposobljenosti (skills) v Sloveniji, saj Slovenija glede na kazalnike World Economic Forum, ki so objavljeni v publikacijah Global Competitiveness Report zaostaja za razvojno uspešnimi državami predvsem Skandinavije in srednje Evrope. Pobudo poslanca pozdravljamo, saj smo enakega mnenja, da so za razvojni preboj Slovenije ključni njeni kadri, kar pa brez neprestane skrbi za dvig kakovosti vzgoje in izobraževanja kot tudi spodbujanja pridobivanja potrebnih spretnosti in kompetenc prihodnosti ne bo moč doseči. Kakovost vzgoje in izobraževanja je s strani pristojnega ministrstva za izobraževanje naslovljena z vrsto ukrepov in razvojnih projektov, saj se je okrepilo zavedanje pomena šolskega okolja tako neposredno za razvoj znanj in spretnosti, kot v širšem smislu zagotavljanja ustrezne šolske klime, varnega in spodbudnega učnega okolja. Pri tem je pomembno izhodišče, da izobraževanje ni namenjeno le temu, da se mlade pripravi na vstop na trg delovne sile.

Strategija razvoja Slovenije 2030 (SRS 2030) predstavlja krovni razvojni okvir države, kateremu sledijo ostali strateški in programski dokumenti, ki bodo omogočili uresničevanje zastavljenih ciljev. Področje znanja in spretnosti (t. i. skills) je v SRS 2030 postavljeno v samo ospredje, saj je »učenje za in skozi vse življenje« ena od petih strateških usmeritev države za doseganje kakovostnega življenja. Vsebina cilja 2, ki nosi naslov **Znanje in spretnosti za kakovostno življenje in delo**, je osredotočena na spodbujanje kakovostnega in dostopnega učenja za in skozi življenje, kar bo omogočalo doseganje konkurenčnosti gospodarstva in družbene blaginje. Cilji se v strategiji močno prepletajo in so v medsebojni soodvisnosti. V strategiji je tako poudarjeno spodbujanje vseživljenjskega učenja (kazalnik vključenosti v vseživljenjsko učenje – ciljna vrednost za 2030 je povečanje vključenosti na 19%), razvijanje znanj in spretnosti za življenje in delo, izboljšanje funkcionalne pismenosti mladih in odraslih, opolnomočenje prebivalcev za uporabo najnovejših tehnologij, razvijanje praktičnih znanj in spretnosti za izboljšanje zaposljivosti posameznika ter povezovanje izobraževanega sistema z gospodarstvom. V tem kontekstu je treba izpostaviti razvojno in implementacijsko pomemben dokument, ki ga je Slovenija sprejela še pred samo Strategijo razvoja Slovenije - konec 2015 sprejete Slovenske Strategije Pametne Specializacije (v nadaljevanju S4) – v kateri je kot eno osrednjih treh vsebinskih področij iz svežnja ukrepov (»policy mix«) za konkurenčnejšo in razvojno uspešnejšo Slovenijo izpostavljena skrb za kadre oz. vlaganja v razvoj človeških virov. To področje - vlaganja v znanje in spretnosti, kot najmanj enakovredno vsebinsko področje za razvojni preboj države/regije v S4 - je bilo v času sprejemanja S4 v evropskem prostoru prej novost kot pravilo. Smiselnost, pravilnost in potencial tega pristopa je bil v zadnjih letih pripoznan tako v mednarodnem prostoru kot tudi doma. OECD je tako v svojem pregledu za pripravo Slovenske strategije spretnosti model povezovanja ukrepov in razvoja kadrov iz S4 postavil kot enega dveh primerov dobrih praks v EU prostoru, medtem ko je Evropska komisija v svojem predlogu novega svežnja kohezijskih uredb za obdobje 2021–2027, področje razvoja kadrov in spretnosti (*skills*) za pametno specializacijo opredelila kot enega štirih osrednjih področij za doseganje cilja politike 1 – Pametna Evropa. Še pomembneje od samih

mednarodnih potrditev pravilnosti pristopa je potrditev doma v Sloveniji, predvsem s strani samih deležnikov, kot tudi bolj usklajenega načrtovanja in izvajanja ukrepov med različnimi ministrstvi – predvsem tu relevantna ministrstva MIZŠ, MGRT in MDDSZ ter obsegom teh vlaganj. Tako pregled različnih podpornih ukrepov teh ministrstev iz Informacije o izvajanju S4 v obdobju 2016 – 2018 pokaže, da je bilo v tem obdobju razpisanih 20 tematskih spodbud v skupni vrednosti več kot 130 mio evrov, kar je močno presešlo načrtovana vlaganja. Med najuspešnejšimi instrumenti velja nedvomno izpostaviti Kompetenčne centre za razvoj kadrov, ki so v zadnjem razpisu - za podporo od 2019 – 2022 - evolutivno prerasli v podporo za kadre na v S4 opredeljenih prednostnih področjih.

Za prihodnost Slovenije (posledično tudi izboljšanje omenjenega kazalnika Slovenije na WEF na katerega pravilno opozarja poslanec g. Rosec) ključna pa je realizacija vzpostavitve sistemske rešitve modela za dolgoročno napovedovanje kompetenc - Platforme za napovedovanje kompetenc, prvenstveno v podporo prednostnim področjem iz S4, kasneje pa tudi ostalim področjem. Platforma omogoča dolgoročno napovedovanje potreb po spretnostih in kompetencah prihodnosti kot tudi temu ustrezno prilagajanje ponudbe usposabljanj obenem pa služi tudi kot pomemben element pri načrtovanju potrebnih sprememb v izobraževalnem sistemu.

Med krovne usmeritvene dokumente za razvoj kakovosti sistema vzgoje in izobraževanja pa ne štejemo le Strategije razvoja Slovenije 2030. Leta 2017 je bil na pristojnem ministrstvu za izobraževanje sprejet Nacionalni okvir ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti, ki opredeljuje tako mehanizme samoevalvacije po vzgojno izobraževalnih zavodih kot mehanizme evalvacije sistema kot celote s tremi obveznimi področji: dosežki, šolska klima, profesionalni razvoj strokovnih delavcev. Vzporedno so v izvajanju kot tudi načrtovanju projekti in programi, ki omogočajo proces implementacije teh mehanizmov in obenem njihovega nadaljnega razvoja. Ugotavljanje in zagotavljanje kakovosti v vzgojno izobraževalnih zavodih in sistema kot celote namreč razumemo kot dinamičen, stalno razvijajoč se proces, še posebno v hitro spreminjajočem se svetu, v katerem živimo. Mehanizmi ugotavljanja in zagotavljanja kakovosti med drugim vključujejo spremljanje vrste kazalnikov, med katerimi uporabljamo tudi tiste, ki jih lahko pridobimo v okviru sodelovanja z mednarodnimi organizacijami (OECD, Unesco, Eurostat) kot nacionalnih (npr. nacionalno preverjanje znanja, samoevalvacijska poročila zavodov, aktivnosti in sinteze javnih zavodov). Tudi kazalniki, ki jih ponuja World Economic Forum so koristna podlaga spremljave kakovosti sistema. Neposredno pa je odločanje o (ne)vključitvi konkretnih kazalnikov v strateške dokumente države predmet dolgotrajnejšega iskanja širšega medresorskega konsenza.